

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Skärgårdens skolor

Dalarö-Ornö-Utö-Muskö

Läsåret 2018/2019

Inledning

Vad är en plan för att motverka diskriminering och kränkande behandling?

Nyheter gällande diskrimineringslagen fr.o.m. 1 januari 2017

Reglerna om aktiva åtgärder mot diskriminering finns i 3 kapitlet diskrimineringslagen. För förskolan, skolan och annan verksamhet som regleras i skollagen är en av nyheterna i diskrimineringslagen att skyldigheten att arbeta med aktiva åtgärder har utvidgats till att omfatta alla diskrimineringsgrunder. Arbetet med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjlig-heter ska omfatta diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Nytt är också en skyldighet att genomföra arbetet med aktiva åtgärder enligt ett övergripande ramverk. Det har också införts en skyldighet att ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Kravet på en likabehandlingsplan har ersatts med ett allmänt krav på skriftlig dokumentation.

Skollagens regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling har inte ändrats

I 6 kapitlet skollagen finns regler om aktiva åtgärder mot kränkande behandling. Dessa regler har inte ändrats. Det innebär att huvudmannen för en förskola, skola eller annan verksamhet som regleras i skollagen även fortsättningsvis är skyldig att se till att det i varje verksamhet (till exempel i varje förskola eller skola) bedrivs ett mål-inriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvud-mannen ska se till att det dels genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling, dels årligen upprättas en plan mot kränkande behandling. Planen mot kränkande behandling ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever samt en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vår vision

Alla människor, såväl barn som vuxna, har rätt till att bli lyssnade på, sedda och bekräftade för de människor de är. Vi ska främja barns lika rättigheter och möjligheter. Vi ska genom aktiva åtgärder systematiskt arbeta med att förebygga diskriminering och kränkningar.

Den här planen handlar om hur all personal och skolläda ning på Skärgårdsskolorna arbetar för att metodiskt främja likabehandling samt för att förebygga och åtgärda trakasserier och kränkande behandling. Planen handlar även om hur vi arbetar för att leva upp till förbudet mot diskriminering och kränkande behandling.

Det är viktigt att all personal, elever och föräldrar känner till vilka rättigheter barn och elever har i skolan och vilka skyldigheter skolan har. För att lyckas behöver vi sedan ta fram planen och utvärdera hur den fungerar tillsammans med alla barn och elever, med ett gemensamt mål att skapa en trygg skola fri från diskriminering, kränkning och trakasserier. Om du upplever dig kränkt eller diskriminerad eller om du ser eller hör att något annat barn eller elev upplever sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad, meddela vem du vill på skolan så fort som möjligt, så vi kan göra något åt det.

Planen innehåller

1. Skolans skyldigheter
2. Utvärdering av förra årets plan
3. Hur vi gör för att främja barn och elevers lika rättigheter och möjligheter.
4. Hur vi gör för att förebygga så inget barn eller elev ska känna sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt
5. Hur vi gör om vi upptäcker att något barn eller elev upplever sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad.
6. Hur vi utreder och åtgärdar då något barn eller elev varit utsatt för kränkning, diskriminering eller trakasserier.

Skärgårdsskolorna består av Dalarö, Muskö, Ornö, Utö skola. Vi har samma skolläda ning och mål på våra enheter och har formulerat dem i en gemensam plan, det som skiljer sig åt lokalt på enheterna finns redovisat separat i planen. Planen revideras vid behov under pågående läsår.

Skolans skyldigheter

Det finns lagar som talar om vad skolan ska göra för att alla barn och elever ska vara trygga och likabehandlade i skolan.

☒ Skollagen (2010:800) 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

☒ Diskrimineringslagen (2008:567) 3 kap.

I de lagarna står att det varje år ska finnas en plan för likabehandling och en plan mot kränkande behandling. Barn och elever ska vara med och upprätta planen och följa upp hur den fungerar i skolans vardag. I skollagen finns även bestämmelser kring disciplinära åtgärder som en skola kan vidta.

Lagarna finns att läsa på Skolverket, www.skolverket.se

Det finns också allmänna råd på Skolverket som förklarar hur lagarna ska följas.

☒ Allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

På Skolinspektionen, www.skolinspektionen.se finns Barn- och Elevombudet som har tillsynen över skollagens åtgärder mot kränkande behandling. Diskriminerings-ombudsmannen, www.do.se har tillsynsansvar för diskriminering och likabehandling som finns i diskrimineringslagen.

På Skolverket finns även tillgång till läroplanen för förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet. Skolan ska förmedla och förankra respekt för mänskliga rättigheter och de grundläggande demokratiska värderingar som vårt samhälle vilar på. Var och en som arbetar i skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.

Du kan alltid få mer information om lagarna hos Do, Skolverket och Skolinspektionen, men det är det är oss i skolan du ska vända dig om något inte känns bra. Det är skolan som ska åtgärda och utreda då det händer något. Du kan prata med vem du vill på skolan, lärare, fritidspersonal eller någon annan du känner förtroende för. Du kan prata med någon i trygghetsteamet, elevhälsan eller skolledningen.

Förklaringar av olika begrepp

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån olika grunder. Det finns sju diskrimineringsgrunder och dessa är följande:

- kön
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- sexuell läggning
- funktionsnedsättning
- ålder
- könsöverskridande identitet

Man skiljer vidare på direkt diskriminering som är när någon missgynnas i förhållande till andra utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. Med *indirekt diskriminering* menar man när någon missgynnas utifrån ett förfaringsätt eller bestämmelse som framstår neutralt, men i praktiken särskilt missgynnar någon utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har ett samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

Annan kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker någons värdighet.

Diskriminering, trakasserier och kränkning kan ta sig uttryck som:

- enstaka kränkning
- mobbning (upprepad kränkning)
- sexism
- sexuella trakasserier
- rasism
- främlingsfientlighet
- homofobi

Diskriminering, trakasserier och kränkningar kan vara:

- fysiska (slag, knuffar, sparkar, fasthållning)
- verbala (hot, svordomar, fula ord, könsord, förolämpningar)
- psykosociala (utfrysning, ryktesspridning, minner, suckar, skratt)
- text- och bild burna (klotter, brev, lappar, e-post, sms, mms och chatt)
- sexuella trakasserier (fysisk beröring, t.ex. kramar, pussar e annat på den vuxnes villkor)

Gemensamt för all diskriminering och kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ofta ett uttryck för makt och förtryck. Den eller dem som upplever sig kränkt/-a måste alltid tas på allvar.

Hur gör du som elev om du ser, hör eller blir utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkning?

Du kan alltid prata med någon av de vuxna på skolan. Vi måste hjälpa dig. Du kan välja att prata med vem du vill av oss. Du kan också ta kontakt med någon i Trygghetsteamet. Vi vuxna ser till att det du sett, hört eller blivit utsatt för reds ut.

Skärgårdsskolornas mål

Skärgårdsskolorna tar bestämt avstånd från alla tendenser till diskriminering och kränkande behandling av barn, elever eller vuxna!

- På Skärgårdsskolorna ska vi aktivt arbeta för att främja likabehandling och en trygg skola på alla nivåer, från förskoleklass till ledning oavsett om det gäller elever eller vuxna.
- Alla ska känna att de blir respekterade.
- Alla ska känna sig trygga i skolan.
- Alla elever ska veta vem de ska vända sig till då de själva eller någon kamrat behöver hjälp.
- Alla vuxna på skolan ska medvetet och engagerat arbeta för att planen mot diskriminering och kränkande behandling följs.

Utvärdering av föregående års plan 2017/2018

Planen mot diskriminering och kränkande behandling har använts utifrån de olika förutsättningarna i de tre arbetslagen, såsom elevernas olika åldrar och erfarenheter och de behov som funnits i olika grupper. De fasta rutiner och handlingsplaner som angetts i planen har följts då kränkningar, trakasserier eller diskriminering har uppdagats. Personal som sett, hört eller på annat sätt fått

kännedom om kränkande eller diskriminerande behandling har sett till så att samtal med de inblandade har genomförts, att detta har dokumenterats i förkommande fall och berörd/-a elevers målsmän kontaktats. Trygghetsteamet har samtalat med, gjort handlingsplaner och utvärderat med elever på alla stadier. Många elever vänder sig också direkt till mentor eller annan undervisande lärare som tar frågan till arbetslaget och i vissa fall tar hjälp av trygghetsteamet. Skolans kurator har också fört samtal med enskilda elever och mindre grupper i samband med konflikter och oro. Anmälan till huvudman, utredning och uppföljning av kränkande behandling har gjorts i ??? fall.

Trygghetsteamet genomför en trygghetsenkät två gånger om året som sedan följs upp i klassråd och skolans ledningsgrupp. Generellt visar utvärderingen som arbets-lagen gör att eleverna känner trygghet och trivsel, men förbättringsområden finns. Enkäten följs upp av samtal med skolsköterskan som pratar med varje enskild elev om hur de mår och hur de har det i skolan. Dessa resultat tas sedan upp i trygghetsteamet och i arbetslagen på ett oidentifierat sätt. Under 17/18 gjordes trygghetsenkäten bara vid ett tillfälle men vi kommer återgå till att göra enkäten en gång per termin. Vi har också kommit fram till att Trygghetsteamets roll behöver förtydligas gentemot personal och vårdnadshavare och detta kommer göras under APT i början av höstterminen. Kommunikationen mellan Trygghetsteam, arbetslag och skolläda kommer förstärkas genom att trygghetsteamet deltar i de elevhälsomöten som rör de elever som teamet arbetar med. Samarbetet med kurator har fungerat mycket bra vilket har lett till att eleverna inte bara fått hjälp att hantera den aktuella situationen utan också få ta del av strategier för hur man kan förebygga och/eller hantera konfliktsituationer. Kurator har arbetat både med grupper och med enskilda elever.

Eleverna har uppmanats att kontakta en vuxen på skolan/ fritids, då konflikter eller andra svårigheter uppkommer som de inte kan lösa själva. Allt för att snabbast möjligt, kunna förhindra att sådant leder till mobbing, e.d. Lärare och fritidspersonal är organiserade för att vakta under elevernas raster men många pedagoger upplever en stor stress i samband med uppgiften som rastvakt. Att bli a. både hinna ut i tid, ha kontroll på alla elever och komma i tid till följande lektion som bör vara förberedd är en ekvation som är svår att få att gå ihop, i synnerhet som det är många rastpass vilka ska bemannas och det inte så många pedagoger på skolan. Arbetslagen ansvarar för att täcka rasterna för sina elever. Fritidsgårdens personal har engagerats för att öka vuxentätheten under raster.

Lärare skall genomföra värdegrundsarbete kontinuerligt i klassen och anpassa dessa för ålder och behov. För att främja trygghet och studiero i skolan arbetar vi med ett grupp- och individförstärkande arbete. På schemat ligger varje vecka 30 minuters klassmöte. Den tiden är till för att på olika sätt arbeta med individ- och gruppstärkande övningar. Två av våra pedagoger har gått en två-dagarsutbildning för dramapedagogen Katrin Byréus. Dessa två fungerar som piloter i satsningen på det sätt att de har i uppdrag att stötta, tipsa och inspirera sina kollegor samt att driva arbetet framåt. Hela kollegiet har tagit del av två heldagar med Katrin Byréus då praktiska övningar blandats med teori. Detta följdes upp med handledning under första året. Material har köps in och tid har avsatts i schema för att klasserna ska arbeta med grupp- och individstärkande övningar.

Utöver satsning med gruppstärkande övningar i klasserna har värdegrundsarbete genomförts i samband med skol-/terminsstart, vid genomgång av skolans regler, när klasser skapar sina regler eller på temadagar såsom lika unika-dagen och även på förkommen anledning i samband med kränkningar, konflikter eller liknande. Eleverna har haft möjlighet att vara delaktiga i arbetet kring likabehandling och trygghet genom att diskutera, komma med förslag till förändringar, m.m. på klassråd, mentorstid och elevråd.

Vi arbetar också med lekvårdar och gemensamma lekar för de yngre eleverna.

Högstadiet har arbetat med ett konstprojekt kring temat kön, könsöverskridande identitet och sexuell läggning. Eleverna har fått göra tolkningar utifrån orden i RFSUs senaste Elise Ottesen kampanj. Tavlorna har satts upp i korridoren. I samband med detta har skolan hängt upp fotografier som berör samma tema.

Skolan har enligt plan utsett två elevskyddsombud i åk 7 som utbildas och bildar en grupp tillsammans med tidigare utbildade elever i åk 8 och 9. Elevskyddsombudsgruppen leds av skolans skyddsombud.

Skärgårdsskolornas trygghetsteam (TT) och elevhälsoteam (EHT)

Trygghetsteamet

Trygghetsteamet på skolan har under året bestått av personal från olika kategorier och har träffats varannan vecka för att gå igenom ärenden av konflikt- eller kränkingskaraktär som har kommit till deras kännedom. De har bistått pedagogerna genom att träffa och samtala med de berörda eleverna och även kontaktat målsmän samt gjort uppföljningar vid behov. Under året har TT's medlemmar hanterat en rad ärenden vilka har dokumenterats och berörda målsmän har kontaktats i olika form beroende på ärendets art. Ibland har uppföljningsmöten med elev/-er eller/och vårdnadshavare bokats då det ansetts nödvändigt. Alla fall/ärenden har behandlats som angivet på TT's hemsidesplats utifrån förutsättningarna, dock med den angivna insatsmodellen som grund. Lärarna upplever att trygghetsteamets insatser underlättar hanteringen av konflikter mellan elever som kräver utredning och uppföljande samtal.

Enkät om elevernas trygghet och trivsel har distribuerats till klasserna av TT och där genomförts av klasslärarna. Skolans elever trivs och känner sig generellt trygga i skolan, men det kvarstår att det finns otrygga situationer och platser, se Kartläggning nedan. Resultaten av enkäterna har bearbetats av arbetslagen som utifrån dessa har utformulerat nya mål för kommande läsårs arbete.

Elevhälsoteamet

Elevhälsoteamet på skolan har bestått av rektor, biträdande rektor, skolsköterska, specialpedagog, kurator och skolpsykolog. Teamet har möte varannan vecka och hanterar då elevärenden utifrån behov av anpassningar, behov av särskilt stöd, uppföljning av närvaro samt behov av övriga insatser som utredningar, läkarbesök kontakt med socialtjänsten. Ärendena har kommit teamet till kännedom på olika vägar, men främst genom personliga möten med eleverna eller via pedagoger som informerat då något kring elev varit problematiskt. Föräldrakontakter har också varit en av informationskanalerna och i vissa fall har även elever själva efterfrågat hjälp av olika slag.

Teamet har i olika delar försökt att delta på så många arbetslagsmöten som möjligt under året för att få och delge den information om elever som all berörd personal behöver för att kunna hjälpa våra elever på bästa sätt. Då biträdande rektor är en av medlemmarna i Trygghetsteamet har den informationen som finns där kunnat för-medlas till elevhälsoteamet. Elevhälsoteamet har till sin hjälp haft bl.a. skolläkare, studie- och yrkesvägledare och centralt placerade stödfunktioner som t.ex. talpedagog, m.m. Vid behov görs extern (utanför skolan) utredning av bl.a. misstänkt dyslexi, neuropsykiatriskt funktionshinder, m.m. och i förekommande fall finns möjlighet att samverka med Socialtjänsten.

Kartläggning – elevernas trygghet och trivsel

Enligt enkäterna och TT's arbete kan man sammantaget säga att eleverna på Dalarö skola känner trygghet och trivsel. Platser och situationer som upplevs otrygga är vissa platser på skolgården som på berget och bakom huset Tre berg samt omklädning i samband med idrotten, ibland på raster, vid förflyttningar och toalettsituationer. Förutom i enkäterna är det vid samtal och diskussioner i klasserna som dessa uppgifter också har kommit fram.

Det är alltid flera vuxna som följer eleverna på lågstadiet till och från idrotten. Otrygga platser på gården är kända för samtliga vaktande vuxna och dessa ses oftare Vid elevtoaletter på mellanstadiet har en ny vägg byggts som ska göra att man mer diskret kan besöka dessa. De yngre eleverna får endast i vissa sammanhang vara bakom huset Tre Berg.

Arbetslagen har utvärderat sitt arbete med planen och planerat kommande års arbete mot trakasserier och kränkningar enligt denna plan. Handlingsplanerna som gäller diskriminering, mobbning eller annan kränkande behandling i olika sammanhang och gällande elev- elev, personal- elev, osv fortsätter att gälla då de efter utvärdering anses fungera väl. Arbetet kring de olika diskrimineringsgrunderna under skolans temadagar ses som positiva av både elever och lärare, medarbetare på fritids och strukturen kommer att fortsätta användas medan innehållet ständigt anpassas efter uppkomna behov.

Under kommande läsår är det önskvärt att kontakten mellan TT och EHT fortsätter att stärkas för att säkra att information som är viktig för de båda teamens arbete kommer deras respektive kännedom och detta kommer göras genom att trygghetstemet rapporterar om arbetet under elevhälsoteamsmötena. Vi behöver säkerställa vad mentor dokumenterar och när TT tar över. TT's dokumentation ska samlas på ett strukturerat sätt. Arbetsgången preciseras för personal, elever och vårdnadshavare i samband med APT under höstterminen.

Läsåret 2018/19

Främjande insatser

Arbetslagen på Skärgårdens skolor

Mål

- Diskriminering och all form av kränkande behandling ska förebyggas genom att skolans arbetslag, TT, EHT och ledningsgrupp lägger särskild vikt ett gott arbetsklimat i klasserna.
- Medvetandegöra elever om mångfald, likabehandling och diskriminerings-grunder.
- Förebyggande arbete för att motverka kränkningar i alla former.

Främjande arbete:

Arbeta för skolan har ett gott klimat där barn, elever och personal trivs och har inflytande.

Plan för främjande arbete:

- Implementering av regler och aktionsstege i samband med läsårsstarten.
- Översyn av rasternas förläggning och rastvaktsschema. Genom att lägga gemensamma raster förmiddag och eftermiddag har vi möjlighet att på ett bättre sätt klara försörjningen av rastvakter.
- Temadagar med aktuella teman om mångfald, likabehandling och diskriminerings-grunder, angelägna för elever utifrån ålder och grupp.
- Uppmärksamhet hos alla medarbetare på hur elever använder sociala medier. Sam-tal skyndsamt med elever och VH om kränkningar förekommer.
- Arbete med gruppstärkande övningar på klasstid.
- Temaarbete utifrån diskrimineringsgrunderna

Förväntad effekt:

- Ett arbetsklimat präglad av tillit mellan vuxna och elever, elever - elever där trivsel och studiero leder till bättre resultat.
- Ökad medvetenhet om mångfald, likabehandling och diskrimineringsgrunder.
- Snabba åtgärder mot eventuella kränkningar via social medier.

Gemensamt för Skärgårdens skolor

Information om denna handlingsplan och dess innehåll skall finnas tillgänglig på skolans nya hemsida samt på schoolsoft. Planen ska kommuniceras på föräldramöten och tas upp med elever i verksamheten, samt bearbetas och utvärderas och uppdateras av personal och skolledning. All personal på våra skolor arbetar aktivt för ett tryggt klimat och en god stämning. Detta sker genom att man som anställd föregår med gott exempel och visar respekt för den enskilda individen, utgår från ett demokratiskt, lösningsinriktat förhållningssätt, medverkar till att utveckla elevernas känsla för samhörighet och respekt för andra. Vi ska arbeta med att förstärka respekten för allas lika värde. Rektor har ett särskilt ansvar för att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera skolans årliga plan för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling

Barn och elever

Vi ska ständigt uppmuntra individens positiva beteenden så att barnet får känna att det lyckas och därigenom får en positiv självbild samt ett gott självförtroende. Vi ska hjälpa barnet att bli tydligt för sig självt och andra, bl. a. genom att se till att alla får möjlighet att uttrycka sig och stå för sina åsikter. Vi ska vidare hjälpa och träna barnet i att respektera andra. Vi ska alltid ta upp kamratrelationer och trivsel i de individuella utvecklingssamtalen. Det gör vi också i vardagen genom speciellt riktade insatser som "veckans kompis", lekvårdar, m.m. Planen tas upp med barn och elever i verksamheten, samt bearbetas och utvärderas och uppdateras tillsammans med elever.

Föräldrar

Föräldrar informeras om skolans "Plan för att motverka diskriminering och all form av kränkande behandling" vid föräldramöten, på skolans hemsida och på schoolsoft. Innehållet repeteras vid föräldramöte i samband med skolstart eller vid behov. Föräldrar uppmanas att prata med sina barn om innehållet i planen.

Klass/gruppnivå

Personalen arbetar tillsammans med eleverna förebyggande mot diskriminering och kränkande behandling, genom att dessa ämnen hålls levande i skolans verksamhet på lektioner, i mentorsgrupper och på raster. Exempel på ämnen är samtalsregler, värderingar och attityder, hur man kan bidra till arbetsro och gott klimat. Detta sker exempelvis genom diskussioner, empatistärkande övningar, individ och gruppstärkande övningar.

På veckovisa möten i mentorsgrupper/klassgrupper skall ett återkommande och regelbundet inslag vara uppföljning av attityder kring diskriminering och kränkande behandling. **Personalen måste ge konstruktiv stöd och uppmuntran till de barn som är beredda att motverka diskriminering, men också ge de tveksamma och osäkra mod att lämna passiviteten och ta ställning för likabehandling.**

Eleverna informeras också om att de kan vända sig till rektor, trygghetsteam, elev-hälsoteam och kamratstödarna om de upplever diskriminering och kränkande be-handling eller har sett detta vid skolan.

Skolnivå

Personalen utnyttjar möjligheten att diskutera och informera varandra om misstänkt diskriminering och kränkande behandling vid arbetslagsträffar, arbetsplatsträffar och vid andra möten på skolan. Arbetet för att främja likabehandling ska även vara ett återkommande tema vid studiedagar och andra fortbildningstillfällen.

Rastvaktande, rastvaktschema och vuxennärvaro

Varje arbetslag på skolan skall ha ett fungerande rastvaktschema. Det skall vara så utformat att det alltid finns vuxna under rasterna på skolgården eller om rasten tas på annan plats. Rastvaktschemat skall vara uppsatt i varje klassrum och närliggande korridor. Rastvakts uppdrag är att agera aktivt och att verka för en trygg miljö. **Om ordinarie rastvakt inte kan vakta av någon anledning måste ersättare ordnas.** Stöd och stimulans i en positiv anda till alla elever, men i synnerhet till de elever som kan tänkas ligga i farozonen för utanförskap eller till de som kan tänkas agera negativt gentemot andra elever. Vuxennärvaro på platser som eleverna uppger att de inte känner sig trygga på är viktiga att ta fasta på och bevaka. Det gäller både under raster, ombyte till/från idrottslektioner, vid förflyttningar, i matsal, osv.

Elevhälsa/skolsköterska

Skolsköterskan finns på sin mottagning fyra vardagar i veckan. Hon har en strikt tystnadsplikt vilket alla elever informeras om, i de fall man har något man vill diskutera med henne. Alla elever i åk 1 träffar skolsyster för en hälsokontroll och samtal tillsammans med målsman. I Fk, åk 2 och 4, 7 alt 8

träffar man skolsyster för hälsosamtal då eleverna har möjlighet att samtala om hur man trivs och hur man mår. Uppföljning görs vid behov och med vissa kontrollelever.

Verksamhet som främjar goda elevrelationer

Gemensamma friluft-/aktivitetstillfällen, m.m. främjar goda relationer mellan eleverna på skolan, inte bara inom klass och grupp då de genomförs i olika konstellationer.

Lokala främjande åtgärder – Dalarö skola

Regler och aktionsstege med inriktning på det goda samtalet introduceras vid läsårsstart. Reglerna anslås i klassrummen och på Schoolsoft. Regler och aktionsstege presenteras och skickas hem. Skrivs under av elev och VH. Reglerna finns i två upplagor, en för åk 1-6 och en för åk 7-9. Under läsåret kommer eleverna ges tillfälle att utvärdera och diskutera eventuella ändringar av skolans regler så att de görs delaktiga och får möjlighet till inflytande.

Ansvarig: Rektor, arbetslag och mentor

Elevernas medverkan i likabehandlingsarbetet

- Eleverna skall vara delaktiga i arbetet kring trygghet och likabehandling genom att detta är en fast "trygghetspunkt" på dagordningen i klassrådet/mentorstid.

Ansvarig: Mentor

- Elevrådsrepresentanter diskuterar åtgärder/uppföljningar av trygghets- och kränkingsproblem och arbetsmiljöfrågor. Studiero och trygghet är fasta punkter på elevrådets dagordningar.

Ansvarig: Rektor och bitr. rektor som håller elevråd

- Lärare kommunicerar PMDK på föräldramöten och diskuterar innehållet med VH. Den ska också finnas publicerad på skolans hemsida.

Ansvarig: Mentor, rektor, skoladministratör

Planerade främjande aktiviteter under läsåret

Gemensamt för alla

- Schemalagd klasstid med individ- och gruppstärkande övningar, 30 minuter per vecka.
- Lika unika-dagar med teman utifrån diskrimineringsgrunderna omsatta till aktuella teman mot olika årskurser.

Dalarö skolas fritids

Vi ska fortsätta arbeta mycket med elevinflytande och medbestämmande bl. a. genom Lotsråd, då elevrepresentanter (1-2 st.) från åk 1-3 träffas för att diskutera och fundera kring olika frågeställningar, önskemål, m.m. som rör skola och fritidsverksamheten en gång/månad. Eleverna/barnen får möjlighet att vara med och påverka aktiviteter och användningen av olika material i verksamheter, m.m. Som personal försöker vi att i möjligaste mån bemöta på likadant sätt, oavsett om det rör sig om skoltid eller fritidstid.

Vi har och kommer att lägga fokus på arbete kring likabehandling under fritidsråden. Då kommer vi att ha en stående punkt där vi samtalar om/ diskuterar hur vi är mot varandra. Ämnet för dagen styrs av vilka behov som finns i gruppen.

Lokala främjande åtgärder - Muskö skola, förskoleklass och fritidshem

- Skolan och fritidshemmet ska utöka samarbetet kring värdegrundsfrågor och det förebyggande arbetet mot diskriminering och kränkningar
- Fritids värdegrundsplan går igenom med alla elever
- Planen mot diskriminering och kränkningar går igenom med alla elever
- Samtliga elever arbetar aktivt med förebyggande aktiviteter om diskrimineringsgrunderna
- Skolans trygghetsteam: Åsa, Mikael, Jenny, Jessica och Robin
- Mobiler ska inte användas inom skolan område. Undantag med personalens tillåtelse.
- Regelbundna klassråd och elevråd

Muskö skolan har dels en årlig vernissage och under läsåret gemensamma utflykter i närområdet samt ibland en längre resa till en djurpark eller liknande för att skapa gemenskap, trivsel och trygghet. På Muskö ingår all pedagogisk personal i skolans Trygghetsteam. Då eleverna går i åldersblandade klasser sker kontinuerligt och automatiskt en sorts likabehandlings-arbete, där man rent praktiskt lär sig om likheter/olikheter. Barn i olika åldrar arbetar till vardags över åldersgränserna.

I de samhällsorienterande ämnena diskuterar vi t.ex. religionsfrihet, sexuell läggning, etnicitet, genus, barnkonventionen m.m. I övrigt har man också regelbundna klassråd och elevråd då tillfälle ges både barn och vuxna att ta upp planerade eller aktuella områden inom ovan.

Fritidshemmet spelar en väsentlig roll i elevers tillvaro idag och barn lär sig att ingå i sociala sammanhang och utveckla sin identitet. De lär sig utifrån ålder och mognad ta ansvar för sig själv och andra. Genom samverkan mellan fritids och skola kan lärandet fortgå under lekfulla former utifrån elevernas intressen.

Vi anpassar aktiviteterna efter elevernas utveckling, vilket leder till att eleverna känner att de kan och lyckas. På fritidshemmet ges eleverna möjlighet att utveckla allt större medvetenhet om sig själva i relation till sin omgivning. Barn testar tankar och beteendemönster i samspel med andra. Eleverna förväntas ta ansvar efter sin

individuella förmåga. På fritids får de etablera och utveckla både kamratrelationer och en gruppstillhörighet. Det är faktorer som är viktiga för barns sätt att skapa och utveckla sin identitet och sin sociala kompetens. Varje barn behöver få möjlighet att testa sina tankar och funderingar med hjälp av en trygg vuxen. Utöver den planerade verksamheten på fritids har vi den fria leken där eleverna tillåts att själva välja aktiviteter. Detta kan vara spel, pussel, samtal, rollekar eller något annat som barnen spontant kommer på. Vår roll är att uppmuntra och ibland delta i leken men även

att bygga broar mellan dem. Därigenom får de lära sig samspel, känna empati, samt utveckla nya bekantskaper.

Att skapa goda relationer, få kamrater och kunna samarbeta i lekar är förmågor som alla elever behöver få öva. I den dagliga verksamheten är de lekar och aktiviteter som erbjuds utmärkta tillfällen att träna just detta. I leken övar eleverna samspel och turtagning, vilket stärker deras sociala förmåga.

Lokala främjande åtgärder - Ornö skola, förskoleklass och fritidshem

På Ornö skolas fritidshem samt i förskoleklass arbetar vi systematiskt med likabe-handlingsplanens punkter på liknade sätt som på Dalarö skola. Diskrimineringsgrunderna bearbetas genom olika teman. Klassråd hålls regelbundet. Under föregående läsår var verbala kränkningar och god kamratskap i fokus och arbetet fotsätter även detta läsår. Nu påbörjas också ett tätare samarbete mellan fritidshemmen på Dalarö och Ornö.

Lokala främjande åtgärder - Utö skola, fritidshem och förskoleklass

Vi arbetar i stora drag som på Dalarö skola vad gäller punkterna i likabehandlingsplanen. På Utö skola arbetar vi konsekvent med hur vi bemöter varandra, m.m. bland annat genom klassråd varje vecka. På fritids arbetar vi så att eleverna/barnen får inflytande över verksamhet och aktiviteter i den mån det är lämpligt med tanke på deras ålder.

Fokus på arbetet med planen mot kränkningar och diskriminering har av praktiska och pedagogiska skäl kopplats ihop med arbetet på skolans klassrådsmöten och elevrådsmöten. Dessa hålls för samtliga elever, där man regelbundet tar upp punkter ur planen och även samtalar om och diskuterar sådant som är aktuellt ur elevernas perspektiv. Vid förebyggande eller behovsstyrt arbete med värdegrundsfrågor har vi valt att inte arbeta enligt något särskilt utarbetat material/ program då vi anser att det finns en risk att man då kanske missar de områden inom vilka eleverna har frågor eller problem som de vill ta upp.

Förebyggande arbete

1. Rastvaktsscheman framtagna och uppsatta i varje klassrum/korridor.
2. Lärare skall genomföra värdegrundsarbete kontinuerligt i klassen och anpassa dessa för ålder och behov.
3. Eleverna skall vara delaktiga i arbetet kring trygghet och arbete för
4. Fast "trygghetspunkt" på dagordningen i klassrådet/mentorstid, fasta punkter studiero och trygghet på elevrådets dagordning.
5. Lärare kommunicerar planen på föräldramöten samt diskuterar innehållet med elever resp. föräldrar. Den ska också finnas publicerad på skolans hemsida.
6. Regler och aktionsstege ska vara uppsatta i varje klassrum och i korridorer i anslutning till respektive arbetslag.

7. Alla elever arbetar med aktiviteter för medvetenhet om de sju diskrimineringsgrunderna och innebörden av dem enligt skolans vision. Det förebyggande arbetet dokumenteras i skolans dokument *Diskriminering, trakasserier och kränkningar – förebyggande åtgärder*.

Gäller kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, ålder och könsöverskridande identitet.

Trygghetsteam (TT) och Elevhälsoteam (EHT)

Trygghetsteam

Michaela Otterström, bitr. rektor

Lise-Lotte Hebing, åk F-3

Maria Järv, mentor åk 4-6

Andreas Mehlich, åk 7-9

Elevhälsoteam

Carina Reisö, rektor

Michaela Otterström, bitr. rektor

Agneta Lewerth, skolsköterska

Leif-Åke Fritz, speciallärare

Benny Holmberg, kurator

Markus Karlsson, skolpsykolog

I nära samarbete med

Elisabeth Jäderteg, skolläkare

Malin Edman, studie och yrkesvägledare

Samt medlemmar ur trygghetsteam och närvaroteam.

Mål

Förebyggande arbete:

- 1. Avvärja risker för diskriminering och kränkande behandling.**
- 2. Kartläggning av verksamheten för att identifiera riskfaktorer i arbetsmiljön.**
- 3. Uppföljning av elevers delaktighet i arbetet med arbetsmiljö och kränkande behandling.**

Åtgärdande arbete:

1. Elevhälsoteamet skall leda utvärderingen av fasta handlingsplaner och rutiner i planen och kommunicera dessa.

Plan:

Förebyggande arbete genom att:

1. Trygghetsteamet genomför en kartläggning (enkät) av elevers trygghet och trivsel

samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Genom "snabbenkäter" 2-4 gånger per termin fångar upp förekomsten av kränkande behandling.

2. Utifrån en analys av Trygghetsteamets kartläggning formulerar arbetslagen och skolans ledning konkreta och uppföljningsbara mål för vidare arbete.

Åtgärdande arbete:

Elevhälsoteamet upprättar årligen en ny PMDK och kommunicerar den till personalen samt följer upp arbetet under terminerna. Rektor ansvarar för att personalen är delaktig i utformandet av den årliga likabehandlingsplanen.

Förväntad effekt:

Med en systematisk kartläggning genom snabbenkäter årligen kompletterat med skol-planeenkäten få en bättre bild av hur elever mår och var i arbetsmiljön de känner sig otrygga. Utifrån den kunskapen arbeta ännu mer riktat och förebyggande för att minska diskriminering och kränkande behandling.

Utvärdering:

Trygghetsteamet tar fram enkäter till eleverna för att utvärdera elevers medverkan och delaktighet i arbetet med kränkande behandling och arbetsmiljö under terminen. Resultatet presenteras för arbetslagen under arbetslagsmöte. Utvärderingar av olika arbeten i de respektive arbetslagen görs. Arbetet med individ- och gruppstärkande övningar i klasserna utvärderas specifikt och så också insatsen med Katrin Byréus som helhet.

Senast den 15/6 ska skriftlig utvärdering skickas till rektor av samtliga arbets-lag och TT. EHT gör en skriftlig utvärdering i slutet av vårterminen. Skolans ledningsgrupp sammanfattar och reviderar ev. planen inför kommande läsår.

Åtgärdande insatser

Åtgärdande arbete:

Använda fasta handlingsplaner för åtgärdande arbete.

Förväntad effekt:

Att handlingsplanerna säkerställer trygghet och likvärdighet i arbetet med fall av diskriminering, trakasserier eller kränkningar.

Handlingsplaner vid diskriminering, trakasserier, all form av kränkningar och akuta situationer

Information om personalens respektive rektors/förskolechefs anmälningsplikt

Rektor är, enligt kommunens delegationsordning ansvarig för att en utredning görs av alla kränkningar som sker på skolan. Beslut om utredning, åtgärdsprogram och uppföljning ska diarieföras och rapporteras till nämnd.

All personal är skyldig att anmäla och/eller utreda alla kränkningar, trakasserier eller diskrimineringar som kommer till deras kännedom. Alla ärenden som kommer till TT's kännedom ska dokumenteras och diarieföras. Vem, vad, när och vilka som varit inblandad ska framgå. Även vilken av TT's medlemmar som ska följa ärendet ska stå. **Mentor och TT ska tydligt kommunicera när ärendet tas över av trygghetsteamet. Mentor ska löpande informera sig om vad som händer i ärendet.**

Handlingsplan vid fall av diskriminering och kränkande behandling mellan elever

1. All personal reagerar omedelbart på diskriminering och kränkande behandling genom att ingripa och avbryta handlingen samt prata med de inblandade. Det är av yttersta vikt att den som är utsatt kommer till tals och ges möjlighet att uttrycka sin upplevelse av det inträffade.
2. Berörda mentorer till inblandade elever meddelas om vad som har hänt och vilka åtgärder som hittills har vidtagits. **Vid alla upplevelser av diskriminering, trakasserier och all form av kränkning ska alltid rektor och meddelas omgående. Rektor anmäler skyndsamt till huvudman, utreder och följer upp. Även TT meddelas.**
3. Respektive mentor tar ansvar för att samtala med berörda elever och deras vårdnadshavare om det inträffade. Mentorn skriver även en kortfattad rapport/utredning som bör innehålla, vad som har inträffat, vilka åtgärder som har vidtagits och att vårdnadshavare är informerad.
4. I de situationer där rektor ingriper kan mer omfattande åtgärder göras för att komma tillrätta med situationen, såsom anmälan till socialtjänsten eller polis (ej barn under 15 år), beslut om annan skolplacering eller tillfällig avstängning.

Handlingsplan vid fall av diskriminering och kränkande behandling mellan elever då Trygghetsteamet involveras

Trygghetsteamet finns till för elever och personal på Dalarö, **Utö, Ornö och Muskö** skolor för konsultation eller direkt hjälp i ett ärende.

All personal utgör resurser i det ordinarie arbetet med att förebygga konflikter, arbeta med värdegrund och förebygga diskriminering och arbeta med konflikthantering.

All skolpersonal informerar skyndsamt rektor när de får veta eller misstänker att någon upplever sig trakasserad eller kränkt. Rektor ansvarar för utredningen och trygghetsteamet, mentor, kurator samt elevhälsan bistår med sina resurser för att anpassa utredning och hantering utifrån i första hand elevernas behov i den aktuella situationen. All information som framkommer delges Rektor skyndsamt.

1. Den som observerat händelsen (elev, kamratstödjare, förälder, lärare, rektor eller annan vuxen) kontaktar och informerar omgående Rektor och därefter trygghetsteamet. När personal vill ha hjälp kommer Trygghetsteamet att ge råd och uppmuntran så att den inblandade personalen kan lösa problemet själva i första hand. Om det är elever som söker så kommer TT att kontakta rektor samt inblandade mentorer/klasslärare.
2. **När TT går in i en situation informerar de rektor och mentor om detta. Sedan kontaktar de, så skyndsamt som möjligt, den eller de som anses ha kränkt för ett enskilt samtal, berörda vårdnadshavare informeras. Samtalet sker utan förvarning och med två personer från TT. Samtalet**

dokumenteras. I samtalet sätts ett mål upp för att lösa de problem som har uppstått. Uppföljnings-samtal bokas in.

3. Alla berörda föräldrar kontaktas samma dag. Anmälan görs i KIA-systemet.
4. Uppföljningssamtal genomförs och utifrån detta sätts nya korta mål upp eller så avslutas ärendet.
5. Om uppföljningssamtalen inte visar på någon förbättring så kan ärendet vidarebefordras till Elevhälsoteamet.

Alla ärenden dokumenteras och TT utvärderar sitt arbete vid terminens slut.

Handlingsplan vid fall av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling när personal kränker elever

1. Om en elev känner sig diskriminerad eller kränkt av någon vänder sig

han/hon eller förälder till rektor. Kontakt med mentor, skolsköterska och/eller trygghetsteam går bra också. De/denna informerar rektor i ärendet direkt. Personal som ser eller får kännedom om kränkning mellan personal och elev skall omedelbart kontakta rektor.

När rektor får signaler om att personal har kränkt en elev gäller följande rutiner

1. Rektor undersöker om det finns substans i signalerna. Detta innebär inte att rektor ska avgöra om personalen är skyldig eller ej.
2. Om rektor kan konstatera att det finns substans i signalerna skall personalavdelningen och grundskolechefen kontaktas varpå utredning öppnas. Vad som händer under denna utredning avgörs i dialog mellan framför allt rektor och personalavdelningen.
3. Misstänker rektor att elev farit illa ska socialtjänsten kontaktas och om rektor miss-tänker att brott begåtts ska polisen kontaktas. Vid polisanmälan skall också kontakt med socialtjänsten tas.

Dokumentation görs och förvaras hos skolledningen.

Handlingsplan vid fall av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling av personal inom rektorsområdet

1. Om en vuxen känner sig diskriminerad eller kränkt av någon vänder sig

han/hon till rektor, eller lämplig representant/ombud.

2. Rektor tar kontakt med berörda parter för att inhämta information.

3. Rektor eller av denna utsedd person vidtar en utredning.

4. Inblandade parter bereds möjlighet till att samtala med varandra, detta samtal

ska ske tillsammans med i fallet lämpliga parter, t ex rektor, föräldrar, mentorer eller annan representant/ombud.

5. Uppföljning av ärendet görs inom 3 veckor, eventuellt ytterligare åtgärder beslutas och vidtas av rektor eller parterna själva vid denna uppföljning.

6. Beroende på diskrimineringen eller kränkningens art kan polisanmälan bli aktuell, rektor gör en sådan polisanmälan. Anmälningar utifrån arbetsmiljölagstiftning görs enligt gällande praxis. Anmälan i KIA-systemet görs.

Dokumentation görs och förvaras hos skolläningen.

Rektors uppgift är att bevaka att man möts som jämställda parter och att konflikten får en varaktig lösning.

Kompetensutveckling inom likabehandlingsfrågor

Rektorn ansvarar för inventering av personalens behov av fortbildning.

Dokumentation

I de fall där rektor direkt utreder dokumenteras ärendet av densamma. Trygghetsteamet och mentor dokumenterar sina ärenden.

Utvärdering av 2017/18 års plan

- Arbetslagen, rektor och elevhälsoteamet (EHT) ansvarar för den årliga utvärderingen av planens innehåll och trygghetsarbetets kvalitet.
- Arbetslagen utvärderar planerade och genomförda aktiviteter och rutiner senast den 15/6
- Trygghetsteamet använder regelbundet enkäter till eleverna för att utvärdera hur eleverna upplever trygghet och trivsel på skolan.
- Trygghetsteamet/elevhälsan använder regelbundet frånvarostatistik och incidentrapporter för att utvärdera om frånvaron har samband med trygghet och trivsel på skolan.
- Elevhälsan använder regelbundet incidentrapporter för att utvärdera om förekomsten i olika klasser, för att kunna ge stöd för ökad trygghet och trivsel på skolan.

Dokumentet upprättat

Dalarö 2018-08-09

Carina Reisö, rektor